

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

І.В. Олійник

БІОЛОГІЯ

Зовнішнє незалежне оцінювання

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

- **Відповідає програмі ЗНО**
- **10 варіантів тестів у форматі ЗНО**
- **Відповіді до всіх завдань**
- **Бланки відповідей**

**ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН**

УДК 371.32:581
ББК 74.262.8
О-53

Олійник І.В.

О-53 Біологія : ЗНО. Тестові завдання. / І.В. Олійник. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан. — 76 с.

У посібнику подані тестові завдання з біології відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання.

При складанні завдань було враховано вимоги Українського центру оцінювання якості знань: чіткість запитань, оптимальне використання шкільного матеріалу та досягнень біологічної науки і практики останніх десятиліть.

У посібнику подано 10 варіантів, кожен з яких містить завдання різної форми. Усі тестові завдання є закритими й поділяються на: завдання з вибором однієї правильної відповіді, завдання на встановлення відповідності, завдання на встановлення послідовності подій, етапів, процесів тощо.

Для учнів загальноосвітніх шкіл, абітурієнтів, учителів біології.

УДК 371.32:581
ББК 74.262.8

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ВАРІАНТ 1

Завдання 1–40 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний.
Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

1. Укажіть науку, що вивчає взаємозв'язки живих організмів та їхніх угруповань між собою й довкіллям:

А біогеоценологія

Б фітоценологія

В радіоекологія

Г екологія

А Б В Г
□ □ □ □

2. Укажіть напрямок руху інфузорії тувельки у відповідь на дію хімічного подразника:

А лише в бік подразника

Б у протилежний бік від подразника

В вибірково, залежно від природи подразника

Г у будь-який бік, не реагуючи на подразник

А Б В Г
□ □ □ □

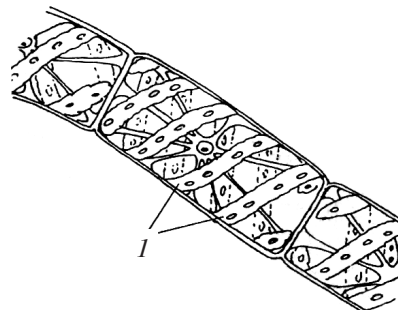
3. Яка структура клітини нитчастої водорості позначена на малюнку цифрою 1?

А піреноїд

Б цитоплазма

В хроматофор

Г вакуоля

А Б В Г
□ □ □ □

4. Визначте систематичне положення дощового черв'яка:

А царство Тварини – підцарство Багатоклітинні тварини – тип Кільчасті черви – клас Багатощетинокві

Б царство Тварини – підцарство Одноклітинні тварини – тип Кільчасті черви – клас Багатощетинокві

В царство Тварини – підцарство Багатоклітинні тварини – тип Круглі черви – клас Малощетинокві

Г царство Тварини – підцарство Багатоклітинні тварини – тип Кільчасті черви – клас Малощетинокві

А Б В Г
□ □ □ □

5. Укажіть правильну послідовність фаз мітозу:

А профаза-метафаза-анафаза-телофаза

Б анафаза-профаза-метафаза-телофаза

В метафаза-профаза-телофаза-анафаза

Г телофаза-метафаза-анафаза-профаза

А Б В Г
□ □ □ □

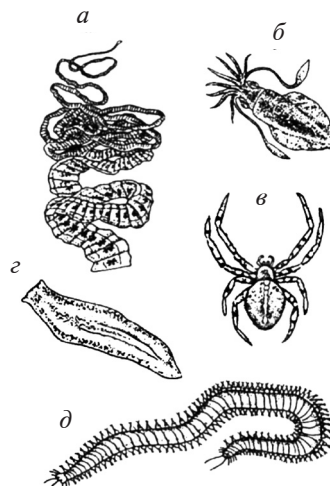
6. Як називається тип тварин, представники якого позначені на малюнку буквами а і г?

А Членистоногі

Б Кільчасті черви

В Круглі черви

Г Плоскі черви

А Б В Г
□ □ □ □

7. Позначте рівні організації життя:

А автотрофний, гетеротрофний

Б молекулярно-клітинний, ембріональний

А Б В Г

В прокариотичний, еукариотичний

Г популяційний, біосферний

8. Дайте оцінку таким твердженням: 1) у результаті статевого розмноження об'єднується генетична інформація двох особин одного виду; 2) у результаті статевого розмноження об'єднується генетична інформація двох особин різних видів:

А обидва твердження правильні

Б обидва твердження неправильні

А Б В Г

В правильне лише перше твердження

Г правильне лише друге твердження

9. Виберіть рослини, які в природі розмножуються вегетативно за допомогою корневих паростків:

А малина, слива, вишня

Б вишня, малина, картопля

А Б В Г

В малина, береза, шовковиця

Г слива, агрус, суниця

10. Укажіть тварину, у якої відсутня дихальна система:

А виноградний слимак

Б дощовий черв'як

А Б В Г

В річковий рак

Г павук-хрестовик

11. Індивідуальний розвиток організму — це:

А ароморфоз.

Б онтогенез

А Б В Г

В філогенез

Г еволюція

12. Визначте послідовність організмів, що утворюють ланцюг живлення прісної водойми:

А хлорела — дафнія — карась — щука

Б улотрикс — щука — дафнія — карась

А Б В Г

В щука — карась — улотрикс — дафнія

Г дафнія — щука — улотрикс — карась

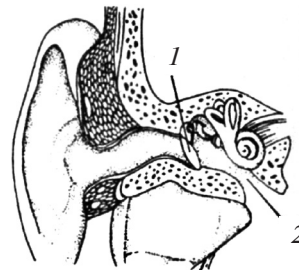
13. Структура органа слуху, позначена цифрою 1, має назву:

А стремінце

Б коваделко

В барабанна перетинка

Г молоточок

А Б В Г

14. Доберіть поняття, що відповідає визначенню: «сукупність параметрів середовища, які описують місце виду в екосистемі»:

А трофічний зв'язок

Б екологічна ніша

А Б В Г

В трофічна сітка

Г сукцесія

15. Дайте оцінку таким твердженням. 1) хітиновий покрив членистоногих добре пропускає повітря, але не пропускає воду; 2) дафнії — фільтратори води:

А обидва твердження правильні

Б обидва твердження неправильні

А Б В Г

В правильне лише перше твердження

Г правильне лише друге твердження

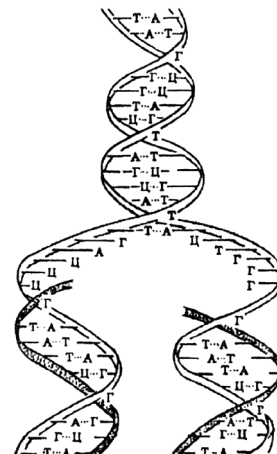
16. У який період клітинного циклу відбувається процес, схема якого зображена на малюнку?

А профаза

Б синтетичний

В метафаза

Г постсинтетичний

А Б В Г

17. Укажіть тканину листка, яка виконує захисну функцію:
А епідерма	Б стовпчаста паренхіма	А	Б	В	Г
В губчаста паренхіма	Г флоема	☐	☐	☐	☐
18. Визначте ідіоадаптацію жаби озерної:
А присоски на пальцях кінцівок	Б перетинки між пальцями	А	Б	В	Г
В комірчасті легені	Г трикамерне серце	☐	☐	☐	☐
19. Укажіть складову частину нейронів, яка становить сіру речовину мозку людини:
А відростки нейронів	Б тіла нейронів	А	Б	В	Г
В лише аксони	Г лише дендрити	☐	☐	☐	☐
20. Позначте тканину, з якої складається жовтий кістковий мозок людини:
А залозистий епітелій	Б плоский епітелій	А	Б	В	Г
В жирова	Г хрящова	☐	☐	☐	☐
21. Укажіть речовину, що утворюється в слинних залозах медичної п'явки та розчиняє згустки крові — тромби, які закупорюють просвіт кровеносних судин у людини:
А гепарин	Б гірудин	А	Б	В	Г
В протромбін	Г фібриноген	☐	☐	☐	☐
22. Укажіть стадію життєвого циклу, яка властива лише комахам з повним перетворенням:
А яйце	Б личинка	А	Б	В	Г
В лялечка	Г імаго	☐	☐	☐	☐
23. Органоїд, зображений на малюнку, притаманний клітинам:
А рослинним	Б тваринним	А	Б	В	Г
В бактеріальним	Г рослинним, тваринним, бактеріальним	☐	☐	☐	☐
-
24. Гаплоїдна кількість двохроматидних хромосом знаходиться в екваторіальній площині клітини в:
А анафазі першого мейотичного поділу	Б метафазі другого мейотичного поділу	А	Б	В	Г
В телофазі першого мейотичного поділу	Г телофазі другого мейотичного поділу	☐	☐	☐	☐
25. Укажіть рослину, для якої характерний видозмінений пагін кореневище:
А петунія	Б картопля	А	Б	В	Г
В конвалія	Г часник	☐	☐	☐	☐
26. Позначте групу організмів, у якої вперше в процесі еволюції з'явилася кровеносна система:
А Круглі черви	Б Кільчасті черви	А	Б	В	Г
В Членистоногі	Г Плоскі черви	☐	☐	☐	☐
27. Позначте органи руху кільчастих червів:
А псевдоподії	Б кінцівки	А	Б	В	Г
В війки	Г параподії	☐	☐	☐	☐
28. Укажіть речовину, яка входить до складу кісток опорно-рухової системи людини та надає їм міцності:
А гемоглобін	Б кальцій фосфат	А	Б	В	Г
В колаген	Г кальцій карбонат	☐	☐	☐	☐
29. Позначте рівні організації живої матерії, які вивчає екологія:
А молекулярний, клітинний, організмівий, біосферний	Б клітинний, організмівий, популяційно-видовий, екосистемний	А	Б	В	Г
В молекулярний, популяційно-видовий, екосистемний, біосферний	Г популяційно-видовий, біогеоценологічний, біосферний	☐	☐	☐	☐

30. Зазначте частину нервової системи людини, у якій міститься центр рефлексу сечовипускання:

- А спинний мозок
 Б довгастий мозок
 В середній мозок
 Г проміжний мозок
- А Б В Г

31. Унаслідок схрещування помідорів із червоним і жовтим забарвленням плодів усі рослини першого покоління дали плоди з червоним забарвленням. Визначте ймовірність (у %) появи плодів із жовтим забарвленням у другому поколінні:

- А 100 %
 Б 75 %
 В 50 %
 Г 25 %
- А Б В Г

32. Укажіть середовища, у яких можуть існувати організми:

- А вода, ґрунт, мінерали
 Б повітря, вода, космічний простір
 В вода, ґрунт, живий організм
 Г вакуум, вода, повітря

33. Виберіть генотипи гомозиготних організмів:

- А аа, АА
 Б Аа, Аа
 В Аа, АА
 Г Аа, аа
- А Б В Г

34. Позначте суцвіття, у якому сидячі квітки розташовані на розширеній тарілкоподібній головній осі:

- А головка
 Б початок
 В колос
 Г кошик
- А Б В Г

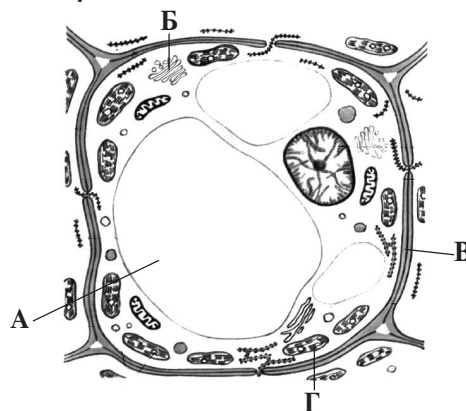
35. Укажіть організми, які належать до прокариотів:

- А бактерії
 Б віруси
 В зелені водорості
 Г гриби
- А Б В Г

36. Укажіть, у якому відділі травної системи остаточно розщеплюється клітковина:

- А у шлунку
 Б у дванадцятипалій кишці
 В у порожнистій кишці
 Г у товстому кишечнику

37. Вкажіть на малюнку мітохондрію:

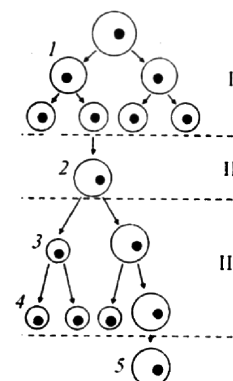
- А Б В Г

38. Виберіть тип схрещування, під час якого досліджують успадкування двох ознак:

- А моногібридне
 Б дигібридне
 В тригібридне
 Г тетрагібридне
- А Б В Г

39. Як називають стадію гаметогенезу, що позначена на малюнку цифрою III?

- А розмноження
 Б росту
 В дозрівання
 Г формування

- А Б В Г

40. Визначте кількість кодонів і нуклеотидів, які потрібні для кодування білка, що складається з 273 амінокислот:

- А кодонів – 546, нуклеотидів – 819
 Б кодонів – 546, нуклеотидів – 1638
 В кодонів – 273, нуклеотидів – 1638
 Г кодонів – 273, нуклеотидів – 819

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

У завданнях 41–46 до кожного з рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

41. Знайдіть відповідність між термінами та їхніми визначеннями:

1 метаболізм	А самоподвоєння молекули ДНК
2 гомеостаз	Б ферментативні реакції розщеплення складних органічних речовин у клітині, що супроводжуються виділенням енергії
3 дисиміляція	В сукупність реакцій синтезу складних органічних речовин у клітині
4 асиміляція	Г сукупність процесів, що підтримують або відновлюють відносну сталість умов життєдіяльності клітин у внутрішньому середовищі
	Д сукупність реакцій синтезу і розкладу, що відбуваються в живих системах і супроводжуються перетворенням енергії

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

42. Установіть відповідність між організмом та способом його вегетативного розмноження:

1 кущ суніць	А кореневищем
2 кущ смородини	Б стебловими живцями
3 конвалія	В відводками
4 сенполія	Г вусами
	Д листковими живцями

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

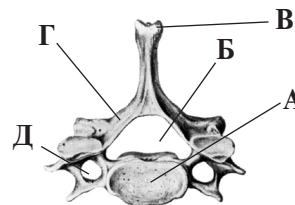
43. Установіть правильну відповідність хвороб і збудників, що їх спричиняють:

1 амєбіоз	А плазмодій
2 лейшманіоз	Б трипаносома
3 малярія	В лейшманія
4 сонна хвороба	Г амеба дизентерійна
	Д амеба кишкова

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

44. Установіть відповідність між зазначеними на малюнку складовими шийного хребця та їхніми назвами:

- 1 дуга
 2 тіло хребця
 3 остистий відросток
 4 отвір хребця

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

45. Установіть відповідність між процесом клітинного циклу (1–4) та його назвою (А–Д).

1 деспіралізація хромосом	А інтерфаза
2 розходження хроматид до полюсів клітини	Б профаза
3 синтез білків, ріст клітини	В метафаза
4 спіралізація хромосом	Г анафаза
	Д телофаза

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

46. Установіть відповідність між способом життя бактерій (1–4) і представниками, яким він властивий (А–Д).

- 1 фототрофи
- 2 хемотрофи
- 3 сапротрофи
- 4 паразити

- А нітрифікуючі, сіркобактерії, залізобактерії
- Б бульбочкові бактерії
- В пурпурні і зелені сіркобактерії
- Г бліда спірохета, холерний вібріон
- Д бактерії гниття і молочнокислі

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 47–50 містять три стовпчики інформації, у кожному з яких вона позначена цифрами.

Виберіть із кожного стовпчика одну цифру, що позначає правильну, на Вашу думку, відповідь.

Запишіть три цифри послідовно по одній (зліва направо) у відведеному місці в зошиті та бланку А.

Утворене тризначне число є відповіддю до завдання.

47. Виберіть функції, які виконують органели клітини:

Гранулярна ендоплазматична сітка

- 1 перетравлення поживних речовин
- 2 біосинтез білків
- 3 синтез АТФ

1	2	3
☐	☐	☐

Лізосома

- 1 активізація амінокислот
- 2 участь у перетравленні поживних речовин
- 3 синтез вуглеводів

1	2	3
☐	☐	☐

Мітохондрія

- 1 синтез АТФ
- 2 фотосинтез
- 3 знешкодження токсичних сполук у клітині

1	2	3
☐	☐	☐

48. Охарактеризуйте живі організми за поданим рисунком.

Царство

- 1 Віра
- 2 Дроб'янки
- 3 Рослини

1	2	3
☐	☐	☐

Наука, що вивчає

- 1 альгологія
- 2 ботаніка
- 3 гістологія

1	2	3
☐	☐	☐

Рівень організації

- 1 молекулярний
- 2 популяційно-видовий
- 3 організмний

1	2	3
☐	☐	☐

49. Охарактеризуйте систему, зображену на малюнку.

Назва системи

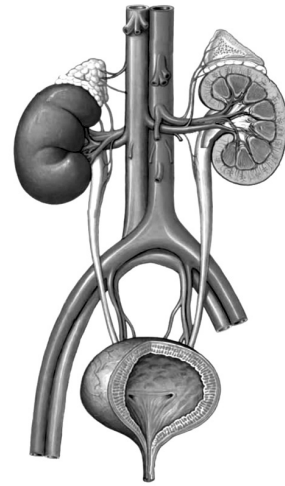
- 1 травна
- 2 видільна
- 3 ендокринна

Чим утворена?

- 1 нирки, сечоводи
- 2 нирки, сечівник, сечовий міхур
- 3 нирки, сечоводи, сечовий міхур, сечівник

Функції

- 1 теплорегуляторна
- 2 гомеостатична
- 3 живильна

1 2 3

1 2 3

1 2 3

50. Складіть характеристику підшлункової залози.

Місцезоташування в організмі

- 1 у головному мозку
- 2 над нирками
- 3 під шлунком

Утворює гормон

- 1 тироксин
- 2 глюкагон
- 3 адреналін

Захворювання, спричинене порушенням функції залози

- 1 мікседема
- 2 гігантизм
- 3 цукровий діабет

1 2 3

1 2 3

1 2 3

